

Datum: 30.04.2020. godine.
Broj predmeta: Ž-SA-05-345/20

Krizni štab Federacije Bosne i Hercegovine

Krizni štab Kantona Sarajevo

Krizni štab Hercegovačko-neretvanskog kantona

Predmet: Preporuka broj P-68/20

UVOD

Institucija ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institucija ombudsmena) zaprimila je dana 28.04.2020. godine žalbu Udruženja "BH. novinari" Sarajevo pod brojem: 01-28/20 od 27.04.2020. godine da se razmotre odluke Kriznog štaba Federacije Bosne i Hercegovine, Kriznog štaba Kantona Sarajevo i Kriznog štaba Hercegovačko-neretvanskog kantona a koje se odnose na prisustvo novinara i medija na konferencijama za medije.

Navode žalbe možemo podvesti pod sljedeće, nesporna je činjenica da je potrebno poduzeti mjere ka zaštiti zdravlja kako stanovništva tako i medijskih radnika, ali organizovanje konferencija bez prisustva novinara, kao i isključivanje mogućnosti njihovog direktnog dijaloga s javnim zvaničnicima tokom trajanja konferencije, može dovesti do cenzure i nepotpunog informisanja građana.

Dalje, naveli su da i prakse kriznih štabova variraju s vremena na vrijeme, od prisustva, naprimjer, tri novinara, slanja pitanja putem e-maila, pa do potpunih zabrana.

Nakon uvida u spis Ombudsmeni Bosne i Hercegovine razmotrili su ovaj predmet u kontekstu promovisanja dobre uprave i vladavine prava, slobode izražavanja kao i proaktivne transparentnosti.

ZAPAŽANJA OMBUDSMENA

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine primjećuju da je navedena praksa izazvala niz reakcija i pitanja u zajednici medijskih profesionalaca i građana, te da je u vezi s istom već objavljeno nekoliko tekstova¹, te da određeni mediji zbog toga prestaju i pratiti konferencije kriznih štabova².

¹ Naprimjer, sljedeći tekstovi na web sajtu media.ba: <https://media.ba/bs/magazin-novinarstvo/medijski-bunt-u-hercegovini>; <https://media.ba/bs/magazin-novinarstvo/komuniciranje-kriznih-stabova-suzen-prostor-za-novinarska-pitanja>

² Portal bljesak.info, između ostalih.

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine povodom kompleksnosti mjera i zadatka pred kojim su se našle vlasti u Bosni i Hercegovini usljed situacije za vrijeme pandemije Covid - 19 dijele zapažanje Ustavnog suda Bosne i Hercegovine koji ističe³:

"(...) da se radi o nezabilježenom događaju u savremenoj historiji i o novom načinu postupanja svih organa izvršne i, uopće javne vlasti."

Vlasti se suočavaju sa zadatkom da zaštite zdravlje stanovništva, spriječe širenje bolesti, a istovremeno omogućće pristup informacijama građanima i očuvanje svih sloboda. Pri tome, evidentno je da se često mora pribjeći ka što strožim mjerama, bar u određenim inicijalnim fazama.

Ipak, smatramo da u svrhu očuvanja slobode izražavanja i interesa javnosti mjere trebaju razmatrati, potrebe njihove proporcionalnosti, pri tome na bilo kakav način ne dovoditi bilo čije zdravlje u pitanje.

Pri tome, krizni štabovi imaju više mjera na raspolaganje, od korištenja informacionih tehnologija, većeg stepena zaštite, većih prostorija, pa čak i konferencija na otvorenom prostoru.

Nakon razmatranja predmeta Ombudsmeni Bosne i Hercegovine su na osnovu člana 32. Zakona o ombudsmenu za ljudska prava ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj: 19/02, 35/04 i 32/06) donijeli ovu preporuku:

PREPORUKA

Pozivaju se naprijed navedeni krizni štabovi da preispitaju svoju praksu u vezi s prisustvom novinara i medijskih radnika konferencijama za medije u smislu osiguranja što veće uključenosti novinara, te u tom smislu razmotre i mogućnost korištenja informacijskih tehnologija.

Pri tome, na bilo kakav način ne ugrožavajući bilo čije zdravlje.

Informaciju o realizaciji ove preporuke potrebno je dostaviti u roku od 10 dana od dana prijema iste.

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine
prof. dr. Ljubinko Mitrović, s.r.
dr. Jasminka Džumhur, s.r.
Nives Jukić, s.r.

³ Presuda Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu broj AP-1217/20 od 22.04.2020. godine, paragraf 62.